

HELSINGIN
ORTODOKSINEN
SEURAKUNTA

TOIMINNAN JA TALOUDEN
SUUNNITELMA 2026–2028

1. Johdanto.....	2
1.1. Yleiskatsaus.....	2
2. Seurakuntatyö.....	3
2.1. Jumalanpalvelustyö	3
2.2. Diakoniatyö	10
2.3. Kasvatustyö.....	10
2.4. Vapaaehtoistoiminta.....	11
2.5. Monikulttuurinen seurakuntatyö	12
3. Seurakunnan taloustilanne	14
3.1. Tuotot.....	15
3.2. Kulut.....	16
3.3. Rahoitus	17
3.4. Yleisiä toimenpide-ehdotuksia	17
4. Hallinto ja tukitoimet	17
4.1. Viestintä	17
4.2. Kiinteistötoimi.....	19
4.3. Kaunisniemi.....	19
4.4. Arkistointi ja kirjastotoimi	20
5. TTS-suunnittelun keskeiset huomioitavat asiat	21
Liitteet	21

1. Johdanto

1.1. Yleiskatsaus

Tulevan TTS-kauden aikana valmistaudutaan ja vietetään seurakunnan 200-vuotisjuhlaa. Se on hyvä tilaisuus kertoa siitä rikkaasta ja puhuttelevasta traditiosta, jota seurakunta kannattelee. Samalla on katse oltava tulevaan: mitä kirkko omasta itseymmärryksestään käsin tarjoaa ihmisille nykyisessä maailmantilanteessa. Osallisuuden lisääminen TTS-kauden aikana vahvistuu pyhäkkökeskeisyyden ja keskitetyn päätöksenteon välisten roolien selkeyttämisellä.

TTS-kauden aikana on tavoiteltava tasapainoa resurssien ja toiminnan välillä. Työntekijöiltä tulee siinä kannatettavia ehdotuksia lisäresursseista ja uusista toimintamuodoista. Luottamuselinten tehtävänä on luoda edellytykset perustehtävän toteutumiselle, niistä ensimmäisenä säädökset mainitsevat hengellisen elämän edistämisen. Luottamuselinten on siis budjettivaltaa käyttäen priorisoitava tekemistä. Keskeistä tulee olemaan päätöksenteko kiinteistömassan hoitamisesta.

Työntekijöiden osaamisesta ja kyvykkyydestä pidetään huolta. Samoin kiinnitetään huomiota työmäärän kohtuullisuuteen suhteessa resursseihin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää työnantajakuvaan tilanteessa, jossa edessä on eläköitymisen takia useita rekrytointeja. TTS-kauden aikana seurakunnan kirkkoherra vaihtuu: se tarkoittaa seurakunnan johtamiseen sekä toimintaan uusia voimia ja mahdollisuuksia.

2. Seurakuntatyö

Seurakunta huomioi kirkolliskokouksen marraskuussa 2025 hyväksymän tavoite- ja toimintasuunnitelman vuosille 2026- 2030.

2.1. Jumalanpalvelustyö

Seurakunnan päätavoitteet jumalanpalvelustyössä toiminta- ja taloussuunnitelmakaudella 2026-2028 ovat:

1. Laadukas ja monipuolinen jumalanpalveluselämä seurakunnan kirkoissa, mikä edellyttää osaa-
via ja ammattitaitoisia pappeja ja kanttoreita palvelemaan seurakuntalaisia. Seurakuntalaisten
ja kirkon jäsenten laajassa tavoittamisessa palvelusten suoratoistot ovat osoittautuneet hyväksi
ja toimivaksi konseptiksi. Tämä edellyttää seurakunnalta vuositasolla merkittävää panostusta
striimauskuluihin, mikä tulee huomioida pysyvästi osana budjettia.
2. Pappis- ja kanttoriresurssien kohdentumista tasapainotetaan suhteessa pyhäköiden määrään
sekä eri alueiden väestökehitykseen. Tämä edellyttää nykyisten toiminta-alueiden rajojen uu-
delleen arviointia, työnjaon uudelleen järjestämistä sekä seurakunnan pyhäköiden määrän ja
sijoittumisen arviointia tulevaisuudessa. Esimiespappien kanta on, että Porvoon pyhäkkö liite-
tään Helsingin toiminta-alueeseen osaksi Itä-Helsingin toimintaa.
3. Pyhäkkökeskeistä toimintamallia kehitetään pyhäköiden omista resursseista käsin kasvatta-
malla paikallisista seurakuntalaisia aktiivisia osallistujia ja vapaaehtoisia. Jumalanpalveluselämä
huomioiden keskeisimpiä vapaaehtoistehtäviä ovat oman toimen ohessa toimivat papisto ja
kanttorit, laulajat, lukijat, ponomarit, kirkkojen kaunistajat, kirkkoleivän paistajat sekä tilai-
suuksien järjestäjät (kirkkokahvit, juhlat jne.). Kaikkia yhdistävä yhteinen tehtävä on rukous.
4. Toiminnan ja talouden suunnitteluun osallistetaan paikallisia pyhäkköyhteisöjä. Samalla se tu-
kee pyhäkkökeskeistä toimintamallia. Pyhäkkökeskeisessä toiminnassa puolestaan edes osittai-
sella taloudellisella autonomialla on merkittävä vaikutus, ja sitä tulee vahvistaa nykyisen sää-
döspohjan sallimissa rajoissa.
5. Monikulttuurinen työ tuodaan näkyväksi osaksi toiminta-alueiden ja paikallisten pyhäkköjen
toimintaa. Vastuussa paikallisesta monikulttuurisesta työstä ovat kirkkojen papit ja kanttorit,
mutta monikulttuurisen työn papin roolia tukemassa paikallisia pyhäkköjä pidetään esillä. Eri
kieliryhmien omat palvelukset säilytetään, mutta paikallisyhteisöjen kuukausittaisia eri kieli-
ryhmiä huomioivia palveluksia lisätään.

Seurakunnan toiminta-alueet ovat Helsinki, itäinen, läntinen sekä pohjoinen toiminta-alue. Toiminta-
aluemallin toimivuutta arvioidaan ja tarvittaessa muokataan tukemaan pyhäkkökeskeisyyden toteutu-
mista parhaalla mahdollisella tavalla.

Seurakunnan perustehtävänä ovat jumalanpalvelukset ja pyhät toimitukset. Niiden monipuolinen tar-
joaminen edellyttää ammattitaitoisia pappeja ja kanttoreita. Seurakunnan tulee kiinnittää erityistä huo-
miota siihen, että seurakunta on vetovoimainen työnantaja. Papeille ja kanttoreille tarjotaan riittävästi

aikaa työn suunnitteluun, toteuttamiseen ja johtamiseen omilla alueillaan sekä oman osaamisen kehittämiseen ja laajentamiseen.

Seurakunnassa on suuri epäsuhta pappien ja kanttorien sekä pyhäköiden määrässä. Suunnitelmakauden aikana kolme pappia ja yksi kanttori eläköityvät. Kanttoreita on jo nykyisellään liian vähän. Uusia oman toimen ohella toimivia pappeja ja kanttoreita on aiempaa vaikeampaa saada nykyisten tilalle. Haasteena koko kirkossa tulevalla suunnitelmakaudella tulee olemaan ammattitaitoisten pappien ja kanttorien rekrytoiminen.

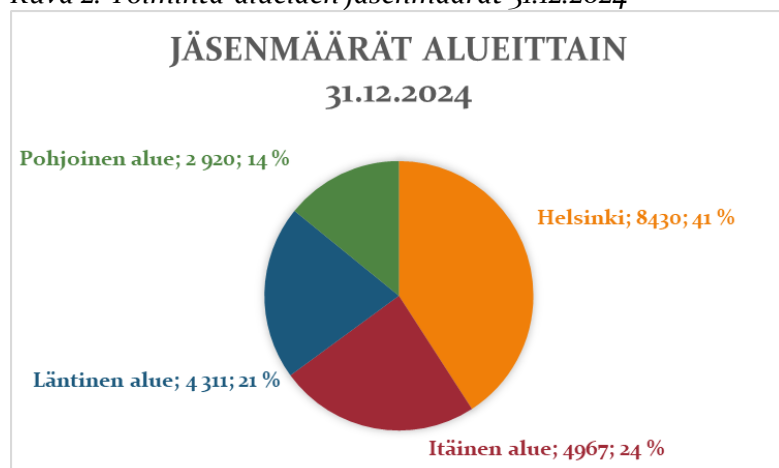
Toimintaa tulee keskittää kasvukeskuksiin ja niiden lähipyhäköihin. Pyhäköiden jakautumista pappi/kanttori työpareille tulee kehittää niin, että ne jakautuvat mahdollisimman tasapuolisesti. Pienempien paikkakuntien hengelliseen työhön on tärkeää kasvattaa uusia vapaaehtoisia oto-pappeja ja kanttoreita. Samalla tulee aidosti arvioida, onko perusteltua luopua tai säilyttää osa nykyisiä toimitiloja (vuokratilat, pienet rukoushuoneet jne.).

Seurakuntamme on muuttunut viime vuosina yhä enemmän monikulttuuriseksi. Jokaisen kirkossakävijän tulee kokea olevansa tervetullut mukaan toimintaan. Tärkein keino tähän on ulottaa monikulttuurinen työ laajasti koko seurakunnan alueelle osaksi alueen perustyötä.

Kuva 1. Kartta seurakunnan toiminta-alueista

Kuva 2. Toiminta-alueiden jäsenmäärät 31.12.2024

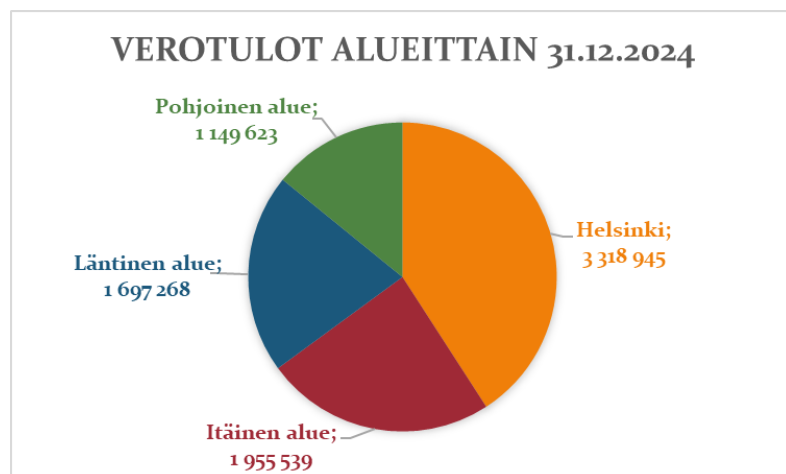
Jäsenmäärät:

vuonna 2023: Helsinki 8.495 (41%), Itäinen alue 4.973 (24%), Läntinen alue 4.339 (21%), Pohjoinen alue 2.918 (14%)

vuonna 2022: Helsinki 8.682 (42%), Itäinen alue 5.097 (24%), Läntinen alue 4.363 (21%), Pohjoinen alue 2.795 (13%)

vuonna 2021: Helsinki 8.797 (41%), Itäinen alue 5.031 (24%), Läntinen alue 4.432 (21%), Pohjoinen alue 2.988 (14%)

Kuva 3. Toiminta-alueiden laskennallinen verotulo 31.12.2024

Verotulot alueittain:

vuonna 2023: Helsinki 3.515.990€, Itäinen alue 2.064.156€, Läntinen alue 1.766.904€, Pohjoinen alue 1.131.904€

vuonna 2022: Helsinki 2.996.248€, Itäinen alue 1.759.028€, Läntinen alue 1.505.717€, Pohjoinen alue 964.584€

vuonna 2021: Helsinki 2.903.010€, Itäinen alue 1.660.230€, Läntinen alue 1.462.560€, Pohjoinen alue 986.040€.

Kuva 3. Seurakunnan jäsenmäärä 2021-2024, jäsenmäärä väestöstä

	Jäsenmäärä 2021	Jäsenmäärä 2022	Jäsenmäärä 2023	Jäsenmäärä 2024	Muutos 2021-2024	Aluejako	Jäsenmäärä väestöstä
Helsinki	8 797	8 682	8 495	8 430	-4,2	40,9	1,2
Itäinen alue	5 031	4 956	4 973	4 967	-1,3	24,1	1,0
Askola	48	42	40	41	-14,6		0,9
Järvenpää	525	507	514	495	-5,7		1,1
Kerava	349	354	371	372	6,6		1,0
Nurmijärvi	401	410	396	403	0,5		0,9
Pornainen	45	43	42	39	-13,3		0,8
Porvoo	405	393	383	388	-4,2		0,8
Pukkila	12	12	11	11	-8,3		0,6
Sipoo	179	171	173	170	-5,0		0,7
Tuusula	387	382	386	381	-1,6		0,9
Vantaa	2680	2642	2657	2667	-0,5		1,1
Läntinen alue	4 432	4 363	4 339	4 311	-2,7	20,9	0,9
Espoo	3073	3011	2981	2974	-3,2		0,9
Hanko	68	66	67	72	5,9		0,9
Inkoo	36	35	33	36	0,0		0,7
Karkkila	73	72	72	70	-4,1		0,8
Kauniainen	74	72	76	69	-6,8		0,7
Kirkkonummi	395	397	402	398	0,8		1,0
Lohja	330	318	303	300	-9,1		0,7
Raasepori	96	103	111	108	12,5		0,4
Siuntio	64	69	69	63	-1,6		1,0
Vihti	223	220	225	221	-0,9		0,8
Pohjoinen alue	2 988	2 936	2 918	2 920	-2,3	14,2	0,7
Asikkala	36	40	38	29	-19,4		0,4
Forssa	49	57	63	60	22,4		0,4
Hattula	67	67	66	66	-1,5		0,7
Hausjärvi	37	38	43	40	8,1		0,5
Heinola	124	116	115	114	-8,1		0,6
Hollola	123	117	115	113	-8,1		0,5
Humppila	5	6	6	6	20,0		0,3
Hyvinkää	347	329	339	333	-4,0		0,7
Hämeenlinna	549	524	515	512	-6,7		0,7
Iitti	38	39	34	33	-13,2		0,5
Janakkala	73	74	72	71	-2,7		0,4
Jokioinen	12	13	13	10	-16,7		0,2
Kärkölä	7	6	8	9	28,6		0,2
Lahti	1036	1028	1001	1018	-1,7		0,8
Loppi	50	46	52	51	2,0		0,7
Mäntsälä	137	141	137	142	3,6		0,7
Orimattila	82	85	87	91	11,0		0,6
Padasjoki	6	6	5	7	16,7		0,3
Riihimäki	159	157	160	165	3,8		0,6
Somero	24	24	24	23	-4,2		0,3
Tammela	12	10	12	12	0,0		0,2
Urala	7	4	4	6	-14,3		0,1
Ypäjä	8	9	9	9	12,5		0,4
Tuntematon	41	39	39	46	12,2		
Ulkomaat	1036	1046	1 074	1 100	6,2		
KAIKKI YHTEENSÄ	22 325	22 022	21 838	21 774	-2,5	100,0	
Alueiden jäsenet yhteensä				20 628			

Kuva 4. Keskiväkiluku 1981 – 2024

	Keskiväkiluku*						Muutos 1981-2024
	1981	1990	2000	2010	2020	2024	
Helsinki	483 044	491 515	553 299	585 950	655 378	679 259	40,6
Itäinen alue	285 259	332 692	380 109	427 149	482 276	506 699	77,6
Askola	4 053	4 213	4 375	4 848	4 911	4 676	15,4
Järvenpää	23 535	31 172	35 687	38 694	44 083	46 681	98,3
Kerava	24 172	27 376	30 204	34 058	36 931	38 336	58,6
Nurmijärvi	22 257	27 771	32 720	39 783	43 328	44 917	101,8
Pornainen	2 409	3 143	4 086	5 087	5 053	4 967	106,2
Porvoo	38 436	41 745	44 793	48 684	50 500	51 513	34,0
Pukkila	1 666	1 809	1 933	2 014	1 847	1 762	5,8
Sipoo	13 131	14 624	17 319	18 145	21 429	22 711	73,0
Tuusula	22 555	27 241	31 563	36 990	38 691	41 782	85,2
Vantaa	133 045	153 598	177 429	198 846	235 503	249 356	87,4
Läntinen alue	277 909	324 749	373 693	426 107	472 030	498 510	79,4
Espoo	139 372	171 240	211 469	246 150	291 264	317 478	127,8
Hanko	12 153	11 479	10 114	9 530	8 121	7 712	-36,5
Inkoo	4 071	4 674	4 856	5 578	5 354	5 391	32,4
Karkkila	8 320	8 869	8 747	9 159	8 705	8 511	2,3
Kauniainen	7 319	7 893	8 541	8 653	9 988	10 262	40,2
Kirkkonummi	20 223	25 114	29 485	36 726	39 834	41 395	104,7
Lohja	37 736	41 464	43 562	47 152	45 926	45 666	21,0
Raasepori	27 939	28 405	28 400	29 005	27 532	27 123	-2,9
Siuntio	3 661	4 243	4 784	6 064	6 147	6 170	68,5
Vihti	17 115	21 368	23 735	28 090	29 159	28 805	68,3
Pohjoinen alue	410 895	427 231	435 747	454 988	451 100	448 951	9,3
Asikkala	8 286	8 805	8 640	8 552	8 071	7 929	-4,3
Forssa	19 378	19 707	18 575	17 856	16 851	16 474	-15,0
Hattula	7 449	8 685	9 126	9 641	9 406	9 366	25,7
Hausjärvi	7 266	7 868	8 102	8 821	8 218	7 950	9,4
Heinola	21 447	22 214	21 265	20 316	18 582	17 891	-16,6
Hollola	18 870	22 130	22 488	24 039	23 331	22 867	21,2
Humppila	2 774	2 713	2 588	2 515	2 179	2 110	-24,0
Hyvinkää	37 428	40 093	42 435	45 380	46 523	46 966	25,5
Hämeenlinna	59 226	61 026	62 992	66 642	67 741	68 376	15,4
Iitti	7 725	7 872	7 523	7 033	6 668	6 423	-16,9
Janakkala	15 122	15 231	15 414	16 844	16 325	16 069	6,3
Jokioinen	5 065	5 550	5 668	5 737	5 097	4 882	-3,6
Kärkölä	5 051	5 315	5 029	4 879	4 347	4 104	-18,8
Lahti	108 690	108 217	111 540	116 251	119 904	121 015	11,3
Loppi	6 687	7 333	7 540	8 259	7 841	7 675	14,8
Mäntsälä	11 530	14 636	16 496	19 861	20 752	20 946	81,7
Orimattila	15 182	15 701	15 644	16 331	15 943	15 660	3,1
Padasjoki	4 615	4 416	3 934	3 436	2 879	2 701	-41,5
Riihimäki	23 988	24 940	26 140	28 695	28 752	28 563	19,1
Somero	10 209	9 993	9 794	9 366	8 679	8 420	-17,5
Tammela	5 571	5 859	6 360	6 610	6 016	5 838	4,8
Urjala	6 409	6 121	5 709	5 349	4 666	4 531	-29,3
Ypäjä	2 927	2 806	2 745	2 575	2 329	2 200	-24,8
Tuntematon							
Ulkomaat	* Lähde: Tilastokeskus						

Kuva 5. Väestöennusteet 2021 - 2040

	Väestöennusteet*						Muutos 2021-2040
	2021	2024	2025	2030	2035	2040	
Helsinki	663 243	686 694	697 135	740 978	779 204	810 580	22,2
Itäinen alue	491 711	512 140	519 711	551 989	580 795	606 896	23,4
Askola	4 834	4 659	4 624	4 461	4 363	4 351	-10,0
Järvenpää	45 188	47 172	47 809	50 585	52 937	55 050	21,8
Kerava	37 535	38 764	39 250	41 269	43 046	44 613	18,9
Nurmijärvi	44 061	45 295	45 769	47 982	50 148	52 386	18,9
Pornainen	5 064	4 947	4 933	4 936	5 018	5 137	1,4
Porvoo	50 851	51 652	51 949	53 144	54 289	55 520	9,2
Pukkila	1 804	1 762	1 743	1 686	1 668	1 676	-7,1
Sipoo	22 094	23 041	23 460	25 319	27 043	28 680	29,8
Tuusula	38 930	41 992	42 614	45 425	48 085	50 652	30,1
Vantaa	241 350	252 856	257 560	277 182	294 198	308 831	28,0
Läntinen alue	478 927	503 314	510 586	541 697	570 236	596 540	24,6
Espoo	297 990	322 079	329 135	359 014	384 783	407 148	36,6
Hanko	7 883	7 606	7 498	7 034	6 748	6 594	-16,4
Inkoo	5 282	5 381	5 384	5 408	5 486	5 598	6,0
Karkkila	8 630	8 542	8 508	8 408	8 448	8 596	-0,4
Kauniainen	10 311	10 450	10 598	11 255	11 883	12 465	20,9
Kirkkonummi	40 483	41 672	42 130	44 120	46 149	48 258	19,2
Lohja	45 632	45 566	45 479	45 135	45 167	45 575	-0,1
Raasepori	27 352	27 121	27 019	26 581	26 434	26 466	-3,2
Siuntio	6 164	6 169	6 176	6 254	6 419	6 628	7,5
Vihti	29 200	28 728	28 659	28 488	28 719	29 212	0,0
Pohjoinen alue	449 708	448 684	448 302	446 301	445 919	447 112	-0,6
Asikkala	8 015	7 942	7 903	7 708	7 575	7 490	-6,6
Forssa	16 671	16 331	16 195	15 647	15 303	15 063	-9,6
Hattula	9 337	9 358	9 337	9 217	9 129	9 117	-2,4
Hausjärvi	8 073	7 914	7 842	7 585	7 461	7 457	-7,6
Heinola	18 270	17 788	17 625	16 934	16 443	16 093	-11,9
Hollola	23 134	22 798	22 703	22 236	21 847	21 649	-6,4
Humppila	2 151	2 109	2 094	2 031	1 998	1 980	-7,9
Hyvinkää	46 664	47 068	47 205	47 864	48 732	49 685	6,5
Hämeenlinna	67 949	68 584	68 792	69 555	70 223	70 844	4,3
Iitti	6 569	6 394	6 342	6 120	5 932	5 796	-11,8
Janakkala	16 115	16 045	15 970	15 654	15 488	15 451	-4,1
Jokioinen	5 000	4 852	4 800	4 616	4 521	4 482	-10,4
Kärkölä	4 270	4 050	3 990	3 762	3 619	3 539	-17,1
Lahti	120 296	121 218	121 590	122 612	123 170	123 510	2,7
Loppi	7 797	7 663	7 632	7 479	7 389	7 379	-5,4
Mäntsälä	20 794	20 997	21 037	21 352	21 826	22 434	7,9
Orimattila	15 793	15 610	15 544	15 243	15 029	14 939	-5,4
Padasjoki	2 812	2 680	2 640	2 470	2 360	2 281	-18,9
Riihimäki	28 604	28 485	28 473	28 376	28 426	28 598	0,0
Somero	8 550	8 310	8 218	7 876	7 663	7 587	-11,3
Tammela	5 960	5 801	5 758	5 610	5 565	5 564	-6,6
Urjala	4 587	4 516	4 470	4 318	4 235	4 213	-8,2
Ypäjä	2 297	2 171	2 142	2 036	1 985	1 961	-14,6
Tuntematon							
Ulkomaat							

* Lähde: Tilastokeskus

Toimintaympäristön muutokset

Väestökehitys seurakunnan eri alueilla tulee huomioida resurssien kohdentamisessa. Toiminnan keskittämisessä tulee huomioida niin nykyiset jäsenmäärät, mutta myös alueiden potentiaaliset uudet jäsenet. Jotta toiminta ja käytettävissä olevat resurssit kohtaisivat mahdollisimman hyvin, tulee alueiden taloudellista autonomiaa vahvistaa.

Kiinnostus ortodoksista kirkkoa kohtaan on lisääntynyt merkittävästi. Katekumeenien ja liittymisestä kiinnostuneiden lukumäärät ovat olleet kasvussa jo usean vuoden ajan. Tämä lisää papiston työmäärää paikallisella tasolla merkittävästi. Samalla tulee kuitenkin huomioida jo kirkkoon liittyneet uudet kirkon jäsenet.

Seurakunnan jumalanpalveluselämän kannalta ensisijaiset pyhäköt ja jumalanpalveluselämän keskuksset ovat Helsingissä Uspenskin katedraali ja Pyhän Kolminaisuuden kirkko, Espoossa Tapiolan kirkko, Vantaalla Tikkurilan kirkko, läntisellä alueella Lohjan kirkko, itäisellä alueella Keski-Uudellamaalla Järvenpään kirkko ja pohjoisella alueella Lahden ja Hämeenlinnan kirkot.

Pappi- ja kanttoriresurssien tasapuolinen kohdentuminen edellyttää ainakin yhden uuden papin ja yhden uuden kanttorin rekrytointia.

Palvelusten siirtyminen verkon kautta seurattavaksi on tullut jäädäkseen yhtenä lisävaihtoehtona perinteisen jumalanpalvelukseen osallistumisen rinnalle. Verkkoympäristö haastaa seurakuntaa ja kaikkia sen toimijoita mukauttamaan toimintaa uuteen ympäristöön.

Verkkoympäristöön kehitetään monipuolista toimintaa seurakunnan perustehtävän toteuttamiseen myös siellä soveltuvien tavoin. Seurakunnan perustehtävän näkökulmasta verkkoympäristö on perinteisen fyysisen toimintaympäristön rinnalla oleva uusi toimintaympäristö, ei fyysisen toimintaympäristön korvaaja. Olemassa olevia jumalanpalveluksia lähetetään edelleenkin verkossa.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2026 – 2028

Pyhäkköyhteisöistä rakennetaan matalan kynnyksen eläviä yhteisöjä, joissa on positiivinen ilmapiiri ja yhdessä tekemisen mahdollisuus. Kussakin pyhäkössä kehitetään sen resursseista käsin erilaisia tapoja vahvistaa vuorovaikutusta paikallisten seurakuntalaisten kanssa, jotta pappi ja kanttori, kuultuaan seurakuntalaisten näkemyksiä, voivat paremmin suunnitella ja johtaa yhteistä työtä paikallistasolla. Seurakunnan keskus on kunkin alueen oma kirkko, jonka profiilia korotetaan ja joka tuodaan ympäröivän yhteiskunnan keskiöön näkyväksi toimijaksi.

Kirkon perustyö toteutuu kirkkovuoden jumalanpalveluselämän toteuttamisella sekä jalkautumisella seurakuntalaisten pariin ja toimittamalla palveluksia myös muissa kuin seurakunnan omissa tiloissa sellaisina aikoina, jolloin niihin on helpointa osallistua. Matalan kynnyksen osallistumista lisätään erilaisten piirien ja kertaluonteisten tapahtumien myötä (esim. erilaiset nimetyt kirkkopyhät). Kirkon on oltava avoinna ja helposti lähestyttävissä sekä fyysisesti että virtuaalisesti. Opetus on kirkon toiminnan kulmakivi myös tulevaisuudessa. Näin ollen digitaalisten medioiden ja välineiden (striimaukset, podcastit, sosiaalinen media jne.) avulla seurakuntalaisia tavoitetaan myös jumalanpalveluselämän ulkopuolella.

Jatkuvasti muuttuva ja maallistuva yhteiskunta ja siinä toimiminen vaatii seurakunnalta jatkuvaa kykyä tarkkailla omaa viestiään ja valmiutta muuttaa – ei viestin sisältöä vaan – tapaa miten tuota viestiä välitetään seurakuntalaisille ja muille kirkosta kiinnostuneille. Seurakunnan työntekijöiden valmiutta osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun kehitetään. Perinteisten ortodoksiakerhojen ja raamattupiirien rinnalle luodaan uusia kohtaamispaikkoja laajemman yleisön kanssa. Tässä esimerkiksi erilaiset digitaaliset kanavat ja siellä julkaistu materiaali korostuu.

Jumalanpalvelus on kirkon uskon ja sen ilmaisemisen ydin. Tästä näkökulmasta se on tärkein ortodoksisen kulttuurin esiintuoja ja ilmentymä. Yhtenä keskeisenä osana jumalanpalveluksia on korkeatasoinen kirkkomusiikki, jonka toteuttamisesta huolehditaan.

2.2. Diakoniatyö

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2026 – 2028

Diakoniatyön palvelee hengellisen, henkisen ja aineellisen auttamisen taholla seurakuntaa sekä kaikkia avuntarvitsijoita.

Kaiken suunnittelun taustalla on kirkon tai seurakunnan voimassa oleva tavoite- ja toimintasuunnitelma.

Diakonista toimintaa toteutetaan läheisessä yhteistyössä palvelulinjojen, alueiden ja erityisesti hengellisen työntekijöiden kanssa. Käytössä ovat alueellisesti yhtenäiset toimintamallit, huomioiden kuitenkin jokaisen alueen omat erityispiirteet. Kullakin työntekijällä on määriteltynä sekä alueellinen että omaan erityisosaamiseen liittyvä vastuutehtävä.

Diakonia sopeutuu joustavasti tilanteisiin, joissa täytyy nopeasti vastata yhteiskunnassa tapahtuviin muutoksiin ja kriiseihin. Sodat, pakolaisuus, traumat, taloushuolet, ikääntyminen, mielenterveyden ja jaksamisen ongelmat sekä syrjäytyminen näkyvät konkreettisesti diakonian arjessa ja työkentässä. Diakonia on hyvin verkostoitunut ja tekee saumatonta yhteistyötä eri avuntarjoajien kanssa. Kelan ja sosiaalitoimen järjestelmän ulkopuolelle jääneet ns. väliinputoajat kuormittavat diakonian resurssia. Sosiaalisin ja taloudellisin perustein myönnettävien avustusrahojen korottamista on myös lähivuosina harkittava esimerkiksi pakolaisuuden tai maahanmuuton tuomien muutosten vuoksi. Diakonia voi hyödyntää avustamisen tukena myös saatuja lahjoituksia tai kohdennettuja rahastoja.

Diakonian nykyinen ammatillinen toiminta ja sen jatkuvuus perustuu olemassa olevaan henkilöresurssiin ja sen turvaamiseen tulevana vuosina.

Erittäin tärkeäksi asiaksi koko työalan osalta nousee työntekijöiden osaamisen ylläpito, lisäkoulutus ja työssäjaksamisen tukeminen työnohjauksen tai ryhmätyönohjauksen kautta.

2.3. Kasvatustyö

Kasvatustyön tehtävät ja tavoitteet suunnittelukaudella 2026 – 2028

Kasvatustyön tehtävänä on toteuttaa ja tukea seurakunnan kasvatusta ja opetustoimintaa kirkon tavoite- ja toimintaohjelmaan kirjattujen kutsuvan ja kukoistavan kirkon tavoitteiden mukaisesti. Kasvatus tukee seurakuntalaisten kristillistä kasvua ortodoksisen teologian mukaisesti. Kasvatustyö tavoittaa kaiken ikäiset: lapset, perheet, koululaiset ja nuoret, nuoret aikuiset ja aikuiset. Kasvatustoimi tarjoaa kaikille ryhmille soveltuvaa toimintaa ja kehittää toimintoja yhdessä seurakuntalaisten kanssa. Kristinopileirien toteutuksessa noudatetaan kirkon vuonna 2020 julkaisemaa kristinoppikoulun opetussuunnitelmaa. Kasvatustyössä on tärkeintä kohdata seurakuntalaisia henkilökohtaisesti ja osallistaa heitä. Lasten ja nuorten kohtaamiset leireillä ja kerhoissa luovat pohjaa henkiseen kasvuun, kirkon jäsenyydelle yhteisöllisyydelle. Yhteistyössä koulujen kanssa järjestetään Kirkkaalla viikolla koululaisjumalanpalvelukset. Myös muina kirkollisina juhlina on alueilla mahdollista toteuttaa koululaisille suunnattuja jumalanpalveluksia. Kirkaan viikon palvelusten ruokailut toteutetaan kulloinkin käytössä olevin resurssein tarvittaessa vapaaehtoistyötä hyödyntäen.

Kasvatustyö toteuttaa pyhäkkökeskeistä toimintatapaa, jota vahvistetaan seurakuntalaisten, seurakunnan työntekijöiden ja luottamushenkilöiden aktiivisella yhteistyöllä koko seurakunnan alueella. Seurakunnan eri toiminta-alueille on nimetty kasvatuksen vastuuhenkilöt. He toimivat alueilla yhteistyössä paikallisten tiimien kanssa. Toimintatapa on linjassa kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman kutsuva kirkko -tavoitteeseen nähden. Kutsuvan kirkon toiminta perustuu linjausten mukaan hyvään ja aktiiviseen vuorovaikutukseen eri toimijoiden välillä. Verkkopohjaiset ratkaisut tukevat omalta osaltaan tätä

tavoitetta mahdollistaen kasvatuksen entistä monipuolisemman tavoitettavuuden ja läsnäolon eri kohderyhmien elämässä. Verkon kautta toteutettu toiminta tavoittaa seurakuntalaiset asuinpaikasta riippumatta. Verkkopohjaisia sovelluksia käytetään esimerkiksi opetuksen, kerhotoiminnan ja leiritoiminnan tukena.

Kasvatustyö ei tee päällekkäisiä tehtäviä kirkon tarjoamien palveluiden kanssa, vaan käyttää niitä hyväksi. Kasvatustyössä huomioidaan kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman tavoitteet ympäristönsuojelun ja kestävä kehityksen edistämiseksi mm. Kaunisniemen leirikeskuksen ateriatarjonnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Kasvatustyön tämän hetken haasteisiin, joihin kuuluvat katekumeenien määrän merkittävä lisääntyminen ja sitä myötä resurssien lisääntynyt tarve sekä verkkoympäristössä ja joissain kirkon lähellä toimivissa yhteisöissä vallitseva epäterve hengellinen opetus, pyritään vastaamaan kehittämällä opetuksen sisältöjä ja yhtenäistämään seurakunnan käytänteitä opetuksen osalta.

2.4. Vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoistoiminnalla on merkittävä kansataloudellinen vaikutus. Kansalaisareenalle tehdyn laskelman mukaan vapaaehtoistoiminnan arvo Suomessa vuonna 2023 oli 3,2 miljardia euroa. (*Jukka Hoffrén, Hgin yliopisto*) Vapaaehtoistoiminnan taloudellinen arvo koskee myös seurakunnissa toteutettavaa vapaaehtoistoimintaa.

Vapaaehtoistoiminta on olennainen osa seurakuntien toimintojen ylläpitoa ja sujuvuutta, tarjoten samalla seurakuntalaisille matalan kynnyksen väylän yhteiseen osallisuuteen seurakunnassa. Vapaaehtoisten osallistaminen osaksi seurakuntatoimintojen toteutusta on olennainen osa seurakuntaelämää, juontaen lähimmäisenrakkauden periaatteesta. Kirkossa ja seurakunnassa syntyy myös jatkuvasti uusia toimintamuotoja, joihin vapaaehtoisuus usein vahvasti linkittyy.

Monet seurakunnan toiminnot ovat jo tällä hetkellä voimakkaasti riippuvaisia vapaaehtoisten työpanoksesta. Tämän vuoksi vapaaehtoistoiminnan jatkuva kehittäminen ja siihen panostaminen on seurakunnan toimintojen kannalta tärkeää. Aktiivinen vapaaehtoistoiminta tarjoaa seurakuntalaisille osallistumisen mahdollisuuksia ja osallisuuden mukanaan tuomia merkityksiä.

Helsingin ortodoksisen seurakunnan vapaaehtoistoiminta perustuu toimintaympäristön jatkuvaan luotaukseen, hyvään etukäteissuunnitteluun, aktiiviseen toteutukseen, toiminnan jatkuvaan arviointiin sekä kehittämistyöhön. Vapaaehtoisuutta kehitetään voimakkaasti julkisella ja kolmannella sektorilla, tämä edellyttää myös seurakunnalta vapaaehtoistoimintaa tukevan kulttuurin ja johtamisen kehittämistä.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2026–2028

Vapaaehtoistoimintaa toteutetaan operatiivisesti pyhäkkötasolla, sen vastuuorganisaationa toimii seurakunta ja sitä koordinoi vapaaehtoistoiminnan koordinaattori. Toiminnot jatkuvat vapaaehtoistoiminnan prosessimallin mukaisesti: vapaaehtoisille tarjotaan tukea, ohjausta, koulutusta ja virkistystä. Vapaaehtoistoiminnan kautta tarjotaan seurakuntalaisille mielekäs väylä osallisuuteen ja seurakuntayhteyteen. Vapaaehtoisten jaksamista tuetaan perehdytyksen, koulutuksen ja virkistykseen kautta.

Vapaaehtoistoiminnan nykyinen koordinaattori jää eläkkeelle vuonna 2027. Uuden koordinaattorin rekrytointi ja perehdytys on erityisen tärkeää huomioida TTS-kaudella. Vapaaehtoistoiminnan koordinaatioon on laadittu toiminta- ja tavoitesuunnitelma vuoden 2027 kesäkuun loppuun saakka. Suunnitelmassa on huomioitu koordinaation jatkuvuuden mahdollistaminen mahdollisimman sujuvasti. Tavoitteiksi suunnitelmassa on asetettu.

1. Vapaaehtoistoiminta ja sen kokonaismerkitys seurakunnassa tunnustetaan ja tunnustetaan.
2. Vapaaehtoistoimintaa kuljettavat prosessit ja sitä ylläpitävät rakenteet toimivat tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti palvellen vapaaehtoisia.
3. Vapaaehtoisen polku seurakuntaan on helppo ja kynnys mukaan toimintaan matala.
4. Vapaaehtoiset viihtyvät seurakunnassa ja voivat hyvin tehtävissään.
5. Vapaaehtoistoiminnalle osoitetaan riittävästi resursseja. (henkilöstö, talous, osaaminen)

2.5. Monikulttuurinen seurakuntatyö

Toimintaympäristön muutokset

Monikulttuurinen seurakuntatyö pyrkii tavoittamaan seurakunnallisen toiminnan piiriin nimensä mukaisesti monia kulttuureita ja kieliä, joista venäjänkieliset ovat suurin ryhmä. Muun kuin suomenkielisten suhteellinen osuus seurakunnan väestöstä on hitaassa kasvussa.

Toimintakaudella painottuu edelleen vahvasti Ukrainan sodan johdosta Suomeen tulleiden pakolaisten parissa tehtävä työ koko seurakunnan alueella. Seurakunta varautuu vastaamaan koko TTS toimintakauden ajan Suomessa olevien ukrainalaisten sielunhoitoon ja erilaisiin avuntarpeisiin. Venäjän hyökkäyssota on tuonut maahamme kymmeniä tuhansia ortodokseja Ukrainasta. Tutkimusten mukaan jopa puolet heistä jää Suomeen pysyvästi. Sodan pitkittyessä tämä todennäköisyys kasvaa.

Kirkkomme on Suomen kanoninen ortodoksinen kirkko ja veroa kantava julkisyhteisö. Tästä seuraa seurakuntamme velvollisuus ottaa nämä ortodoksit piiriinsä. Vuoden 2025 ensimmäisen puoliskon aikana seurakunnan jäseneksi rekisteröityi n 800 ukrainalaista ortodoksia. Kirkollamme ja seurakunnallamme on parhaillaan menossa etsikköaika toivottaa tervetulleiksi suuri määrä työikäisiä aikuisia ja heidän lapsiaan. Heidän tavoittamisensa ja palvelemisensa edellyttää kuitenkin enemmän resursseja, kuin tähän työhön on edeltävinä vuosina osoitettu. Seurakuntaan ei ole vielä järjestetty varsinaista ukrainan kielistä työmuotoa, joskin aktiivinen pyhäkötöyhteisö on jo kehittynyt Pyhän Elian kirkossa. Ukrainankielinen työ tapahtuu venäjänkielisten työntekijöiden tuella, joka ei kuitenkaan ole riittävä ratkaisu.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2026–2028

Monikulttuurisen työn tavoite on ulkomailta tulleiden kirkoissamme kävijöiden ja heidän perheidensä integroituminen seurakuntaamme. Modernia viestintää ja sosiaalista mediaa hyväksikäyttäen monikulttuurisen työn tavoitteena on kohdata erityisesti toisen polven ortodoksimaahanmuuttajia. Monikulttuurisen työn pappi ja kanttori pyrkivät jatkossakin toteuttamaan seurakunnan monikulttuurisen työn strategiaa, verkostoitumaan koko seurakunnan alueella monikulttuurista työtä tekevien tahojen kanssa sekä tukemaan eri pyhäkötöyhteisöjä. Monikulttuurinen työ koskettaa seurakunnan kaikkia toiminta-alueita ja toimialoja.

Monikulttuurisen työn toimiala pyrkii rakentamaan ja kehittämään opetuksen, viestinnän, pastoraalisten toimien, kuten kerhojen, toimintapiirien ja sielunhoidollisten keskustelujen kautta toimintamalliaan. Erityisen tärkeää monikulttuurisen työn kannalta on yhteistyö diakonian ja kasvatuksen toimialojen kanssa.

Erityisesti tarvitaan tukea venäjän- ja ukrainankieliseen toimintaan kaikissa seurakunnan pyhäköissä. Venäjänkielinen työ järjestää vuoden mittaan kahdesta kolmeen sunnuntaitapahtumaa eri pyhäköissä, mutta esimerkiksi työntekijöiden tapaamisia tai koulutushetkiä monikulttuurisen työn tueksi ei nykyresursseilla ole mahdollista järjestää. Venäjänkielinen pappi käy joulupaaston ja suuren paaston aikana

toimittamassa katumuksen ja yleisen sairaanhoitelon sakramentteja seurakunnan etäisimmissä pyhäköissä yhteistyössä paikallisen papiston kanssa.

Venäjänkielisellä työllä on erityinen kokemus, jossa on kaksi näkökulmaa. Yhtäältä seurakunnan historian sata ensimmäistä vuotta oli lähes yksinomaan kirkkoslaavinkielisen jumalanpalveluksen ja venäjänkielisen seurakuntatyön aikaa. Tällä on suuri merkitys koko seurakunnan historiallisena taustana ja joidenkin Helsingin vanhaa venäläistä perintöä kantavien seurakuntalaisten kannalta. Toisaalta venäjänkielisen työn ensisijainen tehtävä on palvella viimeisten vuosikymmenten aikana maahamme venäjänkielisistä ympäristöistä saapuneita ortodokseja – jumalanpalveluksissa, sielunhoidossa, diakoniassa ja kasvatustyössä. Nämä kaksi näkökulmaa ovat keskenään erilaiset. Entisestä Neuvostoliitosta tulleilla on vain harvoin ortodoksista perhetaustaa tai käsitystä ortodoksisen uskon sisällöstä ja kirkollisen tapakulttuurin merkityksistä. Venäjänkielisten maahanmuuttajien kotoutuminen suomalaiseen ortodoksisen kirkollisuuteen ja seurakuntamme elämään edellyttää nykyistä suurempaa panostusta opetukseen – aikuisia, nuoria ja lapsia varten.

Venäjänkielisessä työssä järjestetään lapset ja nuoret huomioivia tapahtumia pääsiäisen ja joulun aikoihin sekä loppukesästä elokuussa. Seurakuntalaisia osallistutetaan järjestelyissä yhteisöllisyyttä korostaen. Perinteiset konsertit, seminaarit ja elokuinen Taiteiden yö tulevat jatkumaan tulevaisuudessakin viestittäen pyhäkköyhteisön arvoja, näkyvyyttä ja monimuotoisuutta ulospäin. Pyhän Kolminaisuuden kirkon pyhäkköyhteisön kuorotoiminta on aktiivista ja korkeatasoista.

Pyhän Kolminaisuuden kirkon remontin valmistuttua tavoitteena on lisätä ja tuottaa laadukkaampia striimattuja kirkkoslaavinkielisiä jumalanpalveluksia. Nämä ovat tärkeitä valtakunnallisesti, koska vain harvoilla paikkakunnilla on mahdollisuus osallistua niihin. Sama koskee myös ukrainankielisiä palveluksia.

Pyhän Kolminaisuuden kirkossa jatketaan venäjänkielistä työtä lasten, nuorten ja nuorten aikuisten parissa. Tämä tapahtuu sunnuntaisin lasten liturgiakerhon ja keskustelukerhojen muodossa, yhteistyössä seurakunnan kasvatustoimen kanssa. Koko perheen tapahtumia järjestetään laskiaisen, pääsiäisen, helluntain ja joulun merkeissä. Lisäksi järjestetään raamattuopetukseen keskittyvä avoin viikoittainen luentosarja kevät- ja syyskaudella. Katekumeeniopetus toteutetaan syyskuulta pääsiäiseen ja helluntaihin asti. Venäjänkielisellä työllä on toimiva yhteys seurakunnan diakonian kanssa.

Venäjänkielisessä jumalanpalvelus- ja seurakuntaelämän suunnittelussa tullaan ottamaan hienotunteisesti huomioon myös erilaiset kalenterikäytänteet, ja eri aikoihin vietettävät juhlat. Suomalaisia tapoja tehdään tutuksi toimitusten lomassa tapahtuvan opetuksen kautta.

Monikulttuurinen työ sekä etenkin ukrainalaisten pakolaisten parissa tehty työ toteuttaa kirkon taivote- ja toimintasuunnitelman visiota kasvavasta Kristuksen kirkosta.

3. Seurakunnan taloustilanne

Seurakunnan likviditeettitilanne on ollut hyvä. Kassavarat kasvoivat 1,8 miljoonasta vuonna 2016 yli 4,8 miljoonaan euroon vuoden 2020 lopussa, ne laskivat vuonna 2021 ja 2022 noin 3,8 miljoonaan euroon, kun kassasta maksettiin suuria kiinteistöinvestointeja sekä siirrettiin varoja sijoitusrahastoon, mutta nousivat vuoden 2023 päättyessä lähes 4,3 miljoonaan euroon. Vuoden 2024 lopussa kassavarat olivat noin 3,6 miljoonaa euroa. Lisäksi seurakunnalla on sijoitusvarallisuutta (6.593.647 € per 31.12.2024) rahastossa.

Kiinteistöjen korjausvelkaa seurakunnalla on yhteensä noin 36 miljoonaa euroa, joka kohdistuu pääasiassa Unioninkatu-Liisankatu ja Mannerheimintien kiinteistöihin. Myös Uspenskin katedraalissa on lähitulevaisuudessa noin viiden miljoonan euron korjaustarve. Lisäksi kymmenen vuoden rullaavan (investointisuunnitelman) mukaan korjaus- ja kehitystarve on 74 miljoonaa euroa, josta 35 miljoonaa euroa kohdistuu Mannerheimintien kiinteistön korjauksiin ja kehitykseen.

Korjausvelka on syntynyt vuosien aikana, kun kiinteistöjen tarvittavia korjauksia ja investointeja on lykätty, eikä tarpeellisiin korjauksiin ole taloudellisesti varauduttu.

Talouden tasapainottaminen kiinteistötoimen kuluja vähentämällä ei kuitenkaan ole kestävä tapa korjausvelan kasvaessa entisestään. Tämän vuoksi seurakunnan on TTS-kauden aikana löydettävä keinoja talouden terveyttämiseksi. Osana tätä on mm. kartoitettava mahdollisuuksia luopua joistakin kiinteistöistä, kuitenkin siten, että pyhäkköyhteisöillä olisi asianmukaiset kokoontumispaikat.

Lainaa on nostettu viimeksi lokakuussa 2016 2 miljoonaa euroa ja seurakunnan lainavelvoitteet olivat vuoden 2024 lopussa yhteensä noin 660 000 euroa ja viimeinen maksuerä nykyisistä lainoista on vuonna 2031. Lainavelvoitteet sisältävät myös ennen seurakuntien yhdistymistä Lahden seurakunnan nostaman lainan. Unioninkatu-Liisankatu kiinteistöjen investointien kustannukset vuonna 2025-2026 katetaan sijoitusvarallisuudella ja osittain uudella pankkilainalla (2,5 miljoonaa euroa).

Pidemmällä ajanjaksolla, kuin kolmivuotista TTS-kautta 2026 – 2028, talousluvut kuitenkin näyttävät, että seurakunnan toiminnan laajuuden jatkuessa ennallaan sekä korjausvelallisten lukuisten kiinteistöjen korjaus- ja ylläpitojen kulujen vuoksi, taloustilanne heikkenisi huomattavaa vauhtia, eivätkä tarvittavat korjaukset ja investoinnit ole mahdollisia. Kiinteistökuluja tulisi jo hyvissä ajoin leikata siten, että kassasta olisi paremmat mahdollisuudet rahoittaa säilytettävien kiinteistöjen korjauksia sekä tarvittavia investointeja, sekä mahdollistaa seurakunnan perustehtävän jatkuvuus.

Viime vuosina ennustettuja riskejä on jo realisoitunut mm. vuokraustoiminnan hankaloituessa (liikekiinteistöjen vuokrausaikojen pidentyessä ja vuokratasojen laskiessa). Unioninkadun osalta asuntovuokraustoimintaa vaikeuttaa kiinteistön epävarma tulevaisuus. Liikekiinteistö Mannerheimintie 8 osalta vuokrataso on myös laskenut, osittain keskustassa olevan suuren tarjonnan takia sekä keskustan hiljentymisen takia (etätöiden jatkuminen ja turistimäärien lasku).

Lisäksi rakennuskustannusten ja energianhintojen nousujen vaikutukset seurakunnan talouteen ovat huomattavat suuren kiinteistömassan takia.

Epävarmuustekijöitä kiinteistötalouteen on tullut lisää, esimerkiksi muutokset yleisessä vallitsevassa taloustilanteessa, korkotason nousu, kiihtynyt inflaatio, toimitilakysynnän hiipuminen sekä kansainvälisten kiinteistörahastojen vaikeudet.

3.1. Tuotot

Kirkollisverot muodostavat Helsingin seurakunnan tuotoista suurimman osan, yhteensä noin 8,1 miljoonaa euroa vuonna 2024. Helsingin seurakunnassa veroprosentti on ollut 1,8% vuodesta 2016 lähtien, jolloin sitä nostettiin. Toinen suuri tuottovirta syntyy vuokratuotoista. Liiketilojen vuokratulojen epävarmuus on säilynyt keskustan hiljentymisen vuoksi. Asuntovuokraustilanne on säilynyt ennallaan. Uspenskin katedraalissa on otettu käyttöön sisäänpääsymaksut alkukesästä 2025. Hankkeen onnistuessa sisäänpääsymaksut voisi tuoda seurakunnalle tuloja kattamaan Uspenskin tulevia korjaustarpeita. Muilla tuottoryhmillä on melko marginaalinen merkitys seurakunnan tulovirrassa.

Taulukko 1. Vuokratuotot

Vuokratuotot 1000€ (Lähde kiinteistötoimen arviot ja laskelmat)									
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Unioninkatu 39 - Liisankatu 29	973	990	1 046	1 026	1 002	1 061	863	1 002	1 004
Mannerheimintie 8	1 828	1 725	1 632	1 519	1 774	1 803	1 742	1 104	1 500
Yhteensä	2 801	2 715	2 678	2 545	2 776	2 864	2 605	2 106	2 504
<i>Omat tilat</i>	301	302	302	303	303	304	305	305	306
Kate Unininkatu- Liisankatu, sis. <i>omat tilat</i>	522	651	930	674	597	-735	-30	109	-26 288
Kate Mannerheimintie	1 236	1 123	1 061	579	1 007	1 134	1 028	-1 660	836
(2015-2024 = tilinpäätöstieto, 2025-2028 ennuste)									
Katteessa on huomioitu vuokratuloista maksettava keskusrahastomaksu ja investoinnit ja mahdolliset lainakulut									

Helsingin seurakunnalla on 20 omaa kirkkoa tai pyhäkköä sekä kolme pyhäkköä, jotka toimivat vuokratiloissa. Näistä ei synny vuokratuottoja, lukuun ottamatta satunnaisia salivuokria. Tämän lisäksi seurakunnalla on hautausmaa Lapinlahdessa sekä hautausmaa Hämeenlinnan Vuorentaan luterilaisella hautausmaalla sekä Kaunisniemen leirikeskus Lopen kunnan Läyliäisissä. Seurakunta omistaa Liisankadun ja Unioninkadun kulmassa kiinteistön, joiden tiloista osa on omassa käytössä, osasta saadaan vuokratuottoja, sekä Mannerheimintiellä toimisto- ja liiketilakiinteistön. Hämeenlinnassa on lisäksi osakehuoneistot, jossa sijaitsee seurakuntakoti ja paikallisten työntekijöiden työtilat.

Mannerheimintien kiinteistön tuotto on laskussa, kiinteistön vanhenemisen ja keskustan hiljentymisen takia. Etenkin liiketilojen vuokraus kiinteistössä on ollut haastavaa. Kiinteistön päävuokralainen on irtisanonut vuokratilansa, jotka tyhjenevät toukokuussa 2027. Tulevaisuudessa vaaditaan suuria investointeja kiinteistön kehittämiseen ja päävuokralaisen lähtiessä myös vuokratilojen remontointeihin. Myös yllättäviin investointeihin ja vuokratuottojen laskuun on varauduttava.

Seurakunnan kiinteistöstrategian mukaisesti kaikista osakehuoneistoista on luovuttu, lukuunottamatta kahta Hämeenlinnan osakehuoneistoa, joissa on omaa toimintaa.

3.2. Kulut

Kuluista henkilöstökulujen osuus on suurin. Yhteistyötä oman työn ohella toimivien pappien ja kanttorien kanssa on kehitetty ja toimintaa pyritty suunnittelemaan nykyisten resurssien mukaiseksi. Henkilöstökulut ovat laajan alueen ja toiminnan sekä suuren jäsenmäärän huomioiden, kuitenkin linjassa, verotuloihin verrattuna, muiden seurakuntien kanssa.

Muita merkittäviä seurakunnan omaan toimintaan liittyviä kulukokonaisuuksia ovat palvelujen ostot sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot. Kokonaiskustannuksiin kuuluvat myös keskusrahastomaksut sekä muut marginaaliset erät. Yksittäisistä toiminnoista kiinteistötoimi on monella tapaa ratkaiseva kulujen kannalta. Kiinteistöissä voi myös syntyä äkillisiä kulupiikkejä, esimerkiksi vesivahinkojen kautta, mikä voi aiheuttaa paineita kassan likviditeettiin.

Kiinteistötoiminnan kulut

Kiinteistötoiminnan kulut muodostuvat kirkkorakennusten, toimintakeskusten ja sijoituskiinteistöjen juoksevista menoista, korjauskustannuksista ja investoinneista sekä kiinteistöhallinnosta ja veroista. Kiinteistötoimen kulut, sisältäen kirkot, ilman investointeja ovat vuositasolla noin 2,5 miljoona euroa.

Kiinteistöjen korjauskulujen suuruuteen vaikuttaa se, että omistetut rakennukset ovat iäkkäitä. Uusien vuokralaisten hankkimisen yhteydessä joudutaan myös suorittamaan remontointeja ja muutostöitä. Nykyisen Helsingin seurakunnan kiinteistöjen kunnossapito- ja investointisuunnitelma ("rullaava budjetti") on TTS-suunnitelman liitteenä. Rullaava antaa taloudelliset raamit, mutta kulut ja investoinnit voivat tarvittaessa kohdentua toisin.

TTS-kauden aikana suunnitellut korjaus- ja investointihankkeet ovat seurakunnan koon huomioiden valtavia, suuruusluokaltaan noin 6,6 miljoonaa euroa (noin 33 miljoonaa euroa sisältäen Unioninkatu-Liisankatu koko peruskorjauksen). Seurakunta ei ole taloudellisesti varautunut näin mittaviin investointeihin eikä tämän vuoksi niihin ole taloudellisia realiteetteja. Nyt seurakunnassa tarvitaan pikaisia päätöksiä kiinteistöjen tulevaisuuden osalta, jotta seurakunnan talous on mahdollista saattaa tasapainoon.

Ennakoinnin kannalta huomioitavia rasitteita ja investointeja

Pitkällä tähtäimellä hyvää taloudenhoitotapaa on, että investointihankkeita toteutetaan joka vuosi pienin askelin, jotta suurta investointisummaa ei pääsisi jatkossa syntymään. Suunnittelussa on myös otettava huomioon, että kaikissa soveltuvissa kohteissa tehdään perusparannusta korjausten sijaan. Seurakunnan kiinteistöjen korjausvelka on kuitenkin vuosien aikana kasvanut suhteettoman suureksi seurakunnan kokonaistalouteen verrattuna. Kaikki liikenevät varat käytetään vuosien ajan kertyneen korjausvelan hoitoon, johon ei olla taloudellisesti varauduttu, joten varojen rahastoiminen tässä tilanteessa on myöhäistä. Tässä tilanteessa myös kaikista taloudellisin kokonaisvaltainen kiinteistöjen ylläpito ja korjaus on mahdotonta. Vuosien aikana lykätty korjaukset ja investoinnit ovat johtaneet kiinteistöjen rakenteisiin sitoutuneen pääoman katoamiseen ja niiden arvojen laskuun.

Unioninkatu-Liisankatu kiinteistön korjaustarpeet ovat edelleen noin 26 miljoonaa euroa. Käynnissä olevat julkisivukorjaukset eivät lisää vuokratuottoja.

Mannerheimintie 8 kiinteistön arvo ja vuokrattavuus ovat laskeneet yllättävän nopeasti ja tämän myötä kiinteistön vuokratuotot laskevat. Kiinteistölautakunnan viimeisen selvityksen mukaan, kiinteistön korjaus-/kehitystarve on noin 35 miljoonaa euroa. Mannerheimintie 8 kiinteistöjen tulot on käytetty viime vuosina kattamaan seurakunnan kiinteistöjen korjauksia ja investointeja.

Kun Mannerheimintien 8 peruskorjaukseen/kehitykseen ei ole taloudellisesti mahdollista varautua etukäteen, tulisi päättää mahdollisimman pian myös Mannerheimintien kiinteistön tulevaisuudesta.

Suurimmat hankkeet TTS-kaudella on: Unioninkatu-Liisankadun katto ja julkisivukorjausten loppuunsaattaminen, Uspenskin katedraalia ympäröivän aidan ja muurin ulkopinnan kunnostus, Lahden seurakuntasalin purku ja toimintojen siirtäminen seurakuntakeskukseen. Uspenskin katedraalin sisäseinien restaurointi alkaa, Mannerheimintien kiinteistön vuokratilojen remontit ja kiinteistötekniikan investoinnit. Unioninkatu-Liisankatu kiinteistön peruskorjaus.

Seurakunnassa on meneillään Uspenskin Katedraalin ikonostaasin vaativa, monivuotinen kunnostustyö ja arvioitu valmistusaika on 2026.

3.3. Rahoitus

Suunnittelu on tehty siltä pohjalta, että kirkollisveroprosentti on 1,8 %.

3.4. Yleisiä toimenpide-ehdotuksia

Yleisiä taloudenhoidon periaatteita tarkastelukauden talouden hoitoon ovat:

1. Liisankatu-Unioninkatu kiinteistön tulevaisuudesta päättäminen vuonna 2026 ja päätöksen toteuttaminen TTS-kauden aikana
2. Mannerheimintie 8 kiinteistön tulevaisuudesta päättäminen kiinteistölautakunnan arvioiman 35 miljoonan euron kehitystarve huomioiden.
3. Toimintojen arviointi suhteessa toimintakuluihin
4. Investointien suunnitelmallisuus ja harkittu jakaminen useammalle vuodelle, erityisesti huomioiden kohdissa 1 ja 2 tehdyt ratkaisut.
5. Seurakunnan henkilöstökulujen tarkka seuranta. Harkintaa käytetään tehtävien uudelleenjärjestelyjä hyödyntäen.

4. Hallinto ja tukitoimet

Hallinto koostuu Liisankadun toimipisteeseen keskitetyistä eri hallinnonaloja palvelevista toiminnoista, kuten yleishallinnosta, sisäisestä taloushallinnosta, henkilöstöhallinnosta, asiakaspalvelusta ja tietohallinnosta. Ulkoinen taloushallinto (kirjanpito ja palkkahallinto) on keskitetty kirkon palvelukeskukseen.

Seurakunnan tukitoimintoja ovat viestintä, kiinteistötoimi, arkistointi- ja kirjastotoimi. Myös hautaus toimi on osa tukitoimintoja ja seurakuntalaisten palveluja.

Seurakunnassa järjestetään TTS-kaudella kirkkoherran eläköityessä alkuvuonna 2027, kirkkoherran vaalit loppuvuodesta 2026. Hakutoiminnoista sovitaan hiippakunnan piispan kanssa.

TTS-kaudella järjestetään myös seurakunnan valtuustovaalit marraskuussa 2027.

4.1. Viestintä

Viestintä on seurakunnan ydinprosesseja, joka tukee seurakunnan mission ja vision toteuttamista ja saavuttamista. Viestinnän tehtävänä on välittää seurakuntalaisille ja muille kohderyhmille kirkon ydinsanomaa ja tehdä seurakunnan palvelut saavutettaviksi koko jäsenistölle.

Seurakunnan viestintää johtaa kirkkoherra. Seurakunnan viestintäpäällikkö koordinoi viestintää ja vastaa sisäisen ja ulkoisen viestinnän kokonaisuudesta. Jokainen seurakunnan työntekijä vaikuttaa omalla toiminnallaan ja viestinnällään seurakunnan julkiseen kuvaan ja maineeseen.

Toimintaympäristön muutokset

Nykyiselle hybridille mediaympäristölle on ominaista polarisoituva keskustelukulttuuri, mis-, dis- ja malinformaation leviäminen sekä viestinnän entistä vaikeampi hallittavuus sekä monikanavaisuus. Viestinnän myös odotetaan olevan yhä enemmän reaaliaikaista. Samalla, kun tekoäly lisää mahdollisuuksia, se myös haastaa luotettavaa ja ammatillista viestintää. Teknologian nopea kehitys ja muutokset tekevät viestinnän toimintaympäristön muutoksien ennakkoinnin entistä haastavammaksi. Seurakunnan viestintä on muuttunut yhä monikanavaisemmaksi samaan aikaan, kun myös seurakuntalaisten tavoittaminen hybridissä ympäristössä on yhä haastavampaa. Seurakunnalla ja seurakunnan pyhäköillä on tällä hetkellä toistakymmentä sosiaalisen median tiliä, joista suurin osa Facebookissa, lukuisia myös Instagramissa, SoundCloudissa ja YouTubessa. Toimintakauden merkittävin haaste on viestinnän vaatimusten ja resurssien välinen kasvava kuilu. Tämä on huomioitava, kun määritellään viestinnän toimintaa ja tavoitteita. Viestinnässä pyritään siirtymään yhä enemmän verkostoituneeseen ja valmentavaan sisällöntuotannon malliin.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2026–2028

Viestinnässä keskitytään suunnitelmalliseen, vastuulliseen, kirkon arvojen ja mission mukaiseen, avoimeen ja läpinäkyvään, luotettavaan sekä entistä vuorovaikutteisempaan viestintään.

Viestinnässä panostetaan seurakunnan ja kirkon ydinsanomien ja ydinarvojen esiintuomiseen. Kirkon arvoja ja näin myös viestinnän peruspilareita ovat lähimmäisen rakkaus, vastuullisuus ja totuudellisuus sekä avoimuus ja läpinäkyvyys. Kirkon strategia päivitetään heti toimintasuunnitelman alussa vuonna 2026, minkä myötä päivitetään myös viestinnän tavoite- ja toimintasuunnitelma.

Viestinnän visio tukee ortodoksisen kirkon visiota kutsuvasta, kasvavasta ja kukoistavasta Kristuksen kirkosta. Viestintä kutsuu kirkon yhteyteen vuorovaikutukseen. Viestintä vahvistaa ja tuo esille seurakunnan ydintehtävän mukaista merkityksellisyyttä ihmisten arkielämässä. Viestinnän tehtävänä on kirkastaa kuvaa seurakunnasta monimuotoisena, monikulttuurisena ja alueellisesti rikkaana yhteisönä. Kaiken seurakunnan toiminnan ja myös viestinnän missiona on sielujen pelastuminen. Viestinnän visio osoittaa suunnan kohti päämäärää.

Seurakunnan viestinnän perustehtävää toteutetaan kirkkovuoden kierrosta kumpuavalla hengellisellä sisällöllä sekä viestimällä avoimesti, faktapohjaisesti ja läpinäkyvästi seurakuntalaisten ja muiden sidosryhmien kannalta tärkeitä seurakunnassa tapahtuvista muutoksista, luottamuslienteiden päätöksistä, seurakunnan tarjoamista palveluista ja tapahtumista.

Viestintää kehitetään yhä osallistavampaan ja tarinallisempaan suuntaan ja keskitytään seurakuntalaisten yhä parempaan tavoittamiseen. Viestinnässä pidetään näin yllä sekä perinteisiä kanavia ja tavoittamiskeinoja, kuten lehti-ilmoitukset ja ilmoitustaulut, että uudenlaisia keinoja, kuten videosisällöt sosiaalisen median kanavilla tai kohdennetut uutiskirjeet.

Suunnittelukaudella kehitetään edelleen hajautetun sisällöntuotannon mallia. Toimintakaudella panostetaan henkilöstön viestintäosaamisen kehittämiseen. Viestintä on näin ollen yhä selkeämmin myös pyhäkkökeskeistä ja paikallista.

Yksisuuntaisen tiedonvälityksen rinnalla korostetaan vuorovaikutusta, joka rikastuttaa tietoa ja ymmärrystä sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä. Onnistunut viestintä edellyttää hyvää suunnittelua,

kohderyhmän tuntemista ja sopivien sisältöjen oikea-aikaista kohdentamista. Seurakunnan sidosryhmiä profiloidaan edelleen ja kehitetään kanavakohtaista sisältöstrategiaa. Monikulttuuriseen viestintään panostetaan ja tunnistetaan erityistä viestintää edellyttävät ryhmät, kuten ukrainalaiset pakolaiset sekä venäjänkieliset. Seurakunnan viestinnässä edelleen panostetaan yhteistyöhön Suomen ortodoksisen kirkon viestintätiimin sekä Aamun Koiton kanssa.

Viestinnässä pidetään esillä myös ajankohtaisia, tärkeitä ja kirkkomme arvojen mukaisia teemoja: pyrkimystä rauhaan ja sovintoon sekä pyrkimystä ilmastonmuutoksen hidastamiseen kirkkomme opetuksien mukaisilla ekologisilla elintavoilla. Venäjän hyökkäyssodan jatkuessa Ukrainassa, viestinnässä on tärkeää johdonmukaisesti pitää esillä kirkkomme sotaa tuomitseva kanta ja kutsua rukoukseen rauhan puolesta. Myös Lähi-Idän tilanne edellyttää jatkuvaa rukousta rauhan puolesta. Näin viestinnässä korostetaan kirkkomme vision ja mission mukaisesti sitä, kuinka kirkko ja seurakunta elää tässä ajassa ja arjessa sekä ajattomuudessa eli ei tästä ajasta, vaan Ylösnousseessa Kristuksessa.

4.2. Kiinteistötoimi

Sijoituskiinteistöjen toimintaympäristön muutokset

Mannerheimintie 8 ja Unioninkatu 39 sijoituskiinteistöjen vuokrauksen toimintaympäristössä ei ole parannusta näköpiirissä. Mannerheimintie 8 vuokrausta/ tuottavuutta rasittaa keskustan hiljeneminen, naapurikiinteistön laaja kaksi vuotta kestävä remontti ja kiinteistön kasvava korjaus-/ kehitysvelka. Unioninkatu 39 vuokrausta/ tuottavuutta rasittaa kiinteistön tulevaisuutta koskevien päätösten viivästyminen, kiinteistön huono kunto ja isojen asuntojen huono vuokrattavuus. Korjausvelan kasvuun liittyvä kiinteistön pääomakato tulee hidastumaan, pääasiassa sitä syystä, että suurin osa on jo kadonnut. Vuokratulot eivät ole seuranneet yleistä hintakehitystä ja vuokratulot tulevat toimintakaudella laskemaan entisestään. Kiinteistöjen ylläpitokustannukset ovat olleet nousujohteisia ja tämä tulee jatkumaan.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2026 – 2028

Aikavälillä 2026 – 2028 merkittävin asia on Unioninkatu-Liisankatu ja Mannerheimintie 8 kiinteistöjen tulevaisuudesta tehtävät päätökset. Mannerheimintie 8 päävuokralaisen vuokrasuhde päättyy keväällä 2027, tämä aiheuttaa isoja kiinteistön tekniikan-/ huoneistojen remontteja, tilojen vuokraus tulee aloittaa jo syksyllä 2025. Uspenskin katedraalin ikonostaasin kultauskonservointi jatkuu, tonttia ympäröivän aita ja muurin ulkopinta kunnostetaan ja kirkon sisäseinien konservointi aloitetaan. Heinolan kirkon julkisivut kunnostetaan. Lahden kirkon seurakuntasali puretaan ja korvaavat tilat kunnostetaan seurakuntakeskukseen.

Kiinteistöissä tehdään elinkaarisuunnittelua ja kiinteistöistä tehdään systemaattisesti kuntokartoituksia.

Seurakunnan kiinteistöjen energiatehokkuuksien järjestelmällistä kartoittamista ja parantamisen mahdollisuuksien selvitystä.

4.3. Kaunisniemi

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2026 – 2028

Leirikeskuksen käyttöä pääasiassa omassa toiminnassa jatketaan edelleen. Pienimuotoista vuokraustoimintaa harjoitetaan mahdollisuuksien mukaan nykyiset resurssit huomioiden. Rantasaunan peruskorjaus toteutetaan vuonna 2027. Lämmitysjärjestelmää kehitetään laajentamalla maalämpöä ja investoimalla lämpimän veden aurinkokeräimeen.

Muut asiat

Kaunisniemen leirikeskuksen pyörittäminen on ollut arvovalinta ja keskus on pääasiassa seurakunnan omassa käytössä. Rajoitettuna keskuksen vapaina aikoina vuokrausmahdollisuus on suhteellisen vähäistä ja pienimuotoinen vuokraustoiminta ei kata vuosittaisia toimintakuluja.

4.4. Arkistointi ja kirjastotoimi

Tehtävä on keskittynyt tiedonhallinnan ja arkistoinnin lakisääteisten velvoitteiden hoitamiseen. Seurakunnan asiakirjahallinnan järjestäminen ja ylläpito on jatkuva ja monivaiheinen prosessi, jolla ohjataan asiakirjojen käsittelyä ja varmistetaan tietoaineistojen saatavuus, käytettävyys, suojaaminen ja eheys. Tiedonhallintalain ja tulevan arkistolain edellyttämät toiminnan digitalisointi, tietoturvallisuus, tiedon jakaminen ja ennalta suunniteltu sähköinen arkistointi on huomioitu seurakunnan asiakirjahallintajärjestelmässä, kirkon yhtenäisessä tiedonhallintamallissa ja juuri valmistuneessa arkistonmuodostussuunnitelmassa. Edellä mainittujen prosessien käsittelyyn tietovarantojen ja -järjestelmien kanssa sekä käsittelijöiden ohjaukseen on varattava riittävästi henkilöresursseja.

Tähän toimenkuvaan kuuluu myös osallistuminen Kirkollishallituksen päätöksellä (27.4.2022) perustetun ja vuoden 2023 alussa järjestäytyneen kirkon yhteisen tiedonhallintayksikön toimintaan. Tiedonhallintayksikkö on pysyvä asiantuntijaryhmä, joka hoitaa sille kuuluvat tehtävät, kuten tiedonhallintamallin laatiminen, ylläpito ja päivittäminen, muutosvaikutusten sekä tietoturva- ja tietosuoja-arvioinnit, tietovarantojen kuvaukset ja selosteet, asiakirjajulkisuuskuvauksen laatiminen, tarvittavan koulutuksen ja ohjeistuksen suunnittelu ja toteutus sekä tiedonhallinnan asioiden ajantasainen tiedottaminen. Lähtävöitteinä ovat kirkon tiedonhallintamallin ylläpito ja laajentaminen kattamaan kaikki seurakunnat sekä kirkon seurakunnille ja luostareille yhteisen arkistonmuodostussuunnitelman paikalliset implementoinnit. Tavoitteena on myös saada Helsingin ortodoksisen seurakunnan kehittämä ja käyttämä asiakirjahallintajärjestelmä muiden seurakuntien käyttöön, jolla pyritään yhdenmukaisiin ja kustannustehokkaisiin tiedonhallinnallisiin ratkaisuihin.

Arkistotoimi on osa asiakirjahallinnan kokonaisuutta, jolla seurakunta toteuttaa lakisääteisen tehtävänsä. Seurakunnan on jatkossakin huolehdittava analogisen aineiston asianmukaisesta säilyttämisestä sekä sähköisen aineiston käsittelystä ja arkistoinnista Kansallisarkiston antaman seulontapäätöksen mukaan.

Henkilötietojen tietosuoja (GDPR) on päivitettävä säännöllisesti ja kehitettävä viranomaisten ohjeistusten mukaan osana tiedonhallinnan toimintakulttuuria koko kirkossa. Tietoaineistojen turvallisuuden varmistaminen, prosessien ja järjestelmien sekä niihin kohdistuvien riskien arviointi ja dokumentointi, käsittelytoimien riskien hallinta, tietoturvaloukkausten havainnointi ja niistä raportointi, lainsäädännön muutosten huomioiminen tietosuojapolitiikkaan ja henkilöstön ohjeistaminen sekä kouluttaminen on oltava ajan tasalla.

Helsingin ortodoksisen seurakunnan kirjasto ja historiallinen arkisto tarjoavat jatkossakin monimuotoisia kokoelmia, informaatiopalveluita ja muuta yhteisöllisyyttä, sivistystä ja tutkimusta edistävää toimintaa kirkon kulttuuriperintöstrategian linjausten mukaan. Kirjaston siirtyminen uuteen tietojärjestelmään vaatii vielä sen ominaisuuksien loppuhiomista, tietojen täydentämistä ja korjaamista sekä ylläpitoa ja käyttäjätukea. Kirjastoa kehitetään edelleen

avoimeksi, helposti lähestyttäväksi kohtaamispaikaksi, joka pyrkii vastaamaan monikulttuurisen seurakunnan muuttuviin tarpeisiin.

5. TTS-suunnittelun keskeiset huomioitavat asiat

- Toiminnan suunnittelu olemassa olevista resursseista käsin
- Jatkuva monipuolisen jumalanpalveluselämän mahdollistaminen
- Nykyisten vuokratilojen käytön arviointi ja mahdollinen tiloista luopuminen
- Pyhäkköjen tukiyhdistysten ja seurakunnan yhteistyön yhtenäistäminen.
- Kiinteistötoimi: Kiinteistöjen korjausvelan hoitaminen mahdollisuuksien mukaan
 - Unioninkatu-Liisankatu sekä Mannerheimintie kiinteistöjen tulevaisuuteen liittyvien päästösten mukaiset toimenpiteet ja niiden vaikutukset toimintaan
 - Lahden Pyhän Kolminaisuuden kirkon seurakuntasalin purku ja toimintojen siirtäminen seurakuntakeskuksen tiloihin
 - Kirkon keskitetyn kiinteistötietojärjestelmän käyttöönotto
 - Selvitys tilojen käytöstä: missä määrin käytetään omia tiloja, lainatiloja ja vuokratiloja; paonopiste toiminnan eikä tilojen kehittämisessä, mahdollisesti joistakin tiloista luopuminen

Liitteet

Liite 1	Kiinteistöjen korjaus- ja investointibudjetti (ns. rullaava budjetti)
Liite 2	Tuloslaskelma
Liite 3	Rahoituslaskelma